

حق عضویت

بررسی حقوق اعضای بدن

بدن مادی یکی از ساحتهای وجودی ماست که با روح پیوندی ویژه دارد و ابزار کار همه فعالیت‌های این دنیایی ماست. دقیقاً به دلیل وجود همین پیوند تنگاتنگ و ویژه است که در اسلام رفتار با بدن دارای احکام و آیین خاصی است و از عمده‌ترین مسئولیت‌های ما، رعایت حقوق اعضای بدن و به عبارت دیگر تعامل درست با بدن است.

حق گوش

ما در زندگی روزمره خویش صداهای مختلفی را می‌شنویم؛ از صداهای طبیعی چون صدای پرندگان و موسیقی آب گرفته تا فریاد شادی کودکان، صدای گفت و شنودها و سخنرانی‌ها، صدای رفت‌وآمد وسایل نقلیه و بسیاری از صداهای دیگر که گوش‌ها را می‌نوازند یا می‌آزارند. ولی آیا لازم است به هر صدایی گوش بدهیم؟ آری «گوش دادن» با «شنیدن» تفاوت دارد. گوش دادن فعالیتی است ذهنی که با خواست و اراده ما انجام می‌پذیرد. پس اجباری در کار نیست و می‌توان انتخاب کرد. اگر بدانیم گوش دروازه دل و اندیشه ماست، پس باید انتخاب شده شنید.

امام علی (علیه السلام) در این باره فرموده است: «گوش خود را به خوب گوش دادن (و تأمل کردن در هر سخن) عادت ده و به سخنانی که احوال و اوضاع تو را بهتر نمی‌کند، گوش مسپار» (الحیة، جلد ۸، ص ۸۷).

اینکه انتخاب شده بشنویم بسیار مهم است، به خصوص در مورد گوش دادن

به سخنان دیگران. در روایات ما، گوش دادن به سخن دیگری به منزله عبادت کردن است. شما وقتی به سخن کسی دل می‌دهید، این گوش کردن همراه با نوعی پذیرش است. لذا نوعی عبادت محسوب می‌شود. حال اگر آن کس از جانب خدا سخن بگوید، یعنی به نیکی دعوت کند، خدا را عبادت کرده‌اید و به عکس، اگر از طرف شیطان حرف بزنند، یعنی هرزه‌گویی کند و گرد فساد بپراکند، شیطان را عبادت کرده‌اید (مستدرک الوسائل، جلد ۲۷، ص ۳۰۸، امام جواد علیه السلام).

به چه ترانه‌ای گوش بسپاریم؟

از شما می‌پرسم آهنگ‌هایی که سیاه‌اند و بدبینانه، از تاریک‌ترین زوایای زندگی حرف می‌زنند، ترانه‌هایی که تنها حول مضامینی چون ترس، نفرت، درد، انزوا، جنون و ... می‌چرخند، موسیقی‌هایی که همه چیز در آن‌ها رنگی از خشم، خشونت و فساد دارد، مگر شنیدنی است؟! کافی است وقت بگذارید و یکی از این آهنگ‌ها را به‌دقت بشنوید. منظورم آن

است که دقیقاً روی کلمات و مفاهیم آن‌ها تمرکز کنید. آن‌ها به چه چیزی دعوت می‌کنند؟ از ما چه موجودی می‌خواهند بسازند؟! آن‌ها غالباً با صدایی گوش‌خراش و موزیکی تند و وحشیانه! من نمی‌دانم خوانندگان این نوع موسیقی‌ها چرا عادت دارند با صدای ناهنجار بخوانند! چه چیزی را می‌خواهند زیر فریادشان مخفی کنند؟! جز این است که این نوع آهنگ‌ها مخرب‌اند و شخصیت و هویت انسانی ما را نشانه گرفته‌اند؟ متأسفانه تأثیر مخرب این نوع آهنگ‌ها

و نباید هر چیزی را نگاه کرد. نگاه کردن نیز چارچوب و قواعد خودش را دارد. از امام سجاد (علیه‌السلام) بیاموزیم که فرموده است: «... حق چشم آن است که از نگاه به هر چه برایت جایز نیست، بپرهیزی. چشم به هر سو گرداندن را رها کنی، مگر جایی که پندآموز باشد و به چیزی دیدنی دستیابی یا از دانش بهره‌مند گردی. زیرا چشم دریچه پندآموزی (تأمل‌گرایی) است» (همان، ص ۸۹، با کمی تغییر).

حق دست

حق (و وظیفه) دست این است که آن را به طرف آنچه حلال نیست، دراز نکنی، مبادا به خاطر آن در دنیای دیگر کیفر شوی و در این دنیا با نكوهش مردم روبه‌رو گردی.

دست را از انجام دادن آنچه خداوند واجب کرده است، باز ندار و آن را چنان محترم بشمار که در کارهای حرام به کار نبری. بلکه با دستانت خود کارهای جایز را انجام بدهی که دست‌ها اگر عاقلانه و شرافتمندانه در این دنیا عمل کنند، به پادشاهای نیک آن دنیا برسند (همان، ص ۹۰).

حق پا

امام سجاد (علیه‌السلام): «حق دو پای تو آن است که به سوی آنچه حلال نیست گام برداری و در راهی که مایه سبک شدن (و پستی) رهروانش می‌شود، پا نگذاری. زیر آن دو ستون بدن تو هستند و تو را بر دوش می‌کشند و به راه دین می‌برند و پیشگام شدن (در راه خیر) با توست» (همان، ص ۹۱).

حق شکم

امام سجاد (علیه‌السلام): «حق شکم این است که آن را ظرف حرام قرار ندهی؛ اندک باشد یا زیاد. و در (خوردن) حلال نیز میانه‌روی کنی و از مرز تقویت بدن (و توان‌یابی)، به حد فرومایگی (و پستی) و از دست رفتن جوانمردی نرسانی و هنگام گرسنگی و تشنگی خویشتن‌دار (و اندازه شناس) باشی. زیرا که سیری اگر به حد پرخوری (و سنگینی) رسید، کسالت‌آور و بازدارنده است و ...»

روزنه‌ای پاک که در دلت نیکی پدیدآورد یا مایه دست‌یابی به اخلاقی شایسته شود. چون گوش راه (ورود) گفتار به قلب (و درون) انسان است که مفاهیم گوناگون نیک یا بد را به دل می‌رساند (الحیاء، جلد ۸، ص ۸۸).

حق چشم

چشم نیز دریچه مهم دیگر ذهن و روح آدمی است، پس باید روزنه‌ای باشد به سوی روشنایی و رستگاری. در این مورد نیز باید انتخاب شده عمل کنیم. نمی‌توان

گاه بسیار نامحسوس است. حتی گاهی در این آهنگ‌ها، پیام‌های مخفی وجود دارد؛ پیام‌هایی که در حالت عادی توسط شنوندگان قابل دریافت نیستند، اما شنونده در صورت تکرار مداوم آهنگ، ناخودآگاه این پیام‌های پنهان را دریافت می‌کند؛ بدون اینکه خود بخواند.

به روشنی معلوم است، این آهنگ‌ها و ترانه‌ها از خدا سخن می‌گویند یا از شیطان. امام سجاد (علیه‌السلام) فرموده است: حق گوش این است که نگذاری هر سخنی را وارد قلبت کند، مگر مانند

